

Preek over Hand.16:25-34

- Schildwolde, 11 maart 2015
- Kees van Dusseldorp
- Biddag

Liturgie middagdienst:

Gz.168

Votum en groet

Geloofsbelijdenis (kindertaal)

Gz.165

Gebed

Bijbellezing: Hand.16:19-34

Ps.42:3,5

Poppenspel

Gesprek

Bijbelverhaal

'Je hoeft niet bang te zijn' (OpwKids 40)

Preek Hand.16:25

Ps.118:6,7

Gebed

Onze Vader (melodie Elly & Rikkert)

Collecte

De Heer is mijn herder (Marcel & Lydia Zimmer)

Zegen

Liturgie avonddienst:

Votum en groet

Gz.146

Gebed

Schriftlezing: Hand.16:19-34

Fil.4:4-9

Ps.42:3,5

Preek Hand.16:25

Ps.118:6,7

Gebed

Gz.181d (Onze Vader)

Collecte

Ld.456:1,2

Zegen

Ld.456:3

Gemeente van Christus,

** biddag vraagt om gebedsles

In de voorbereiding van deze dienst las ik een artikel over preken op biddag uit 1948. Daarin lees ik: 'Biddag voor gewas en arbeid is voor de kerk een moeilijke dag. Veel mensen komen met een soort voorzienigheidsgeloof naar de kerk dat meer heidens dan christelijk is. Het grootste gevaar is dat aardse leven centraal komt te staan, met een risico op verheerlijking van natuur of schepping. De eigenlijke boodschap van de kerk komt op biddag gemakkelijk in het gedrang: de verzoening door Jezus Christus.'

Dit soort gedachten heeft ervoor gezorgd dat in veel kerken geen biddag voor gewas en arbeid door de week werd gehouden. Dat gebeurde dan wel op zondag. Alleen in dorpen met veel boeren of vissers werd eraan vastgehouden. Inmiddels is de midweekse biddag weer helemaal terug, in vrijwel alle kerken. Kennelijk waren de bezwaren toch niet zwaar genoeg. En terecht. Het evangelie van Jezus Christus heeft immers alles te maken met hoe je in het leven staat. En het is goed om de afhankelijkheid van de zorg van onze hemelse Vader steeds weer te belijden en te oefenen.

Toch herken ik wel iets van het ongemakkelijke gevoel bij biddag. Het is niet moeilijk om een lange lijst te maken van gebedspunten. We staan op de drempel van een nieuw agrarisch seizoen. En bij alles wat we kunnen, weten we ons juist in de agrarische sector afhankelijk van omstandigheden waar we geen invloed op hebben: het weer en het klimaat. Als het gaat over arbeid, gaat het ook over werkeloosheid, onzekerheid over de baan, financiële problemen en economische ontwikkelingen. Daar hebben velen van ons direct mee te maken. In het verlengde van gewas en arbeid gaat het over gezondheid en zorg, over thuiszorg en PGB, over gaswinning en aardbevings schade, over Europese regelgeving en dierenwelzijn. En zo hebben we snel een lange lijst wensen. Als we er tenminste samen uitkomen wat we God zouden willen vragen. Want onze verlangens lopen lang niet altijd parallel. Maar is dat nu de bedoeling van biddag? Onze lijst met wensen en verlangens voorleggen aan God?

Dat ongemakkelijke gevoel heeft ook iets te maken met het besef dat Nederland hoort bij de top-10 van rijkste landen in de wereld (2012). Kun je wel met droge ogen bidden om gezondheid en welvaart voor jezelf? Kun je niet beter bidden voor de vluchtelingen die naar Europa proberen te komen? Of voor gerechtigheid voor de slachtoffers van ISIS?

De ongemakkelijke gevoelens komen bij elkaar in de vraag: Wat is het doel van biddag? Wat is bidden eigenlijk? Waarom doe je het en wat verwacht je ervan? Het is goed om eerst gebedsles te nemen. Biddag vraagt om gebedsles.

Maar ik bid toch al heel mijn leven? Dat is fijn! Dan ben je vast ook gemotiveerd om vanavond eerst te luisteren naar wat God zegt over bidden en erover na te denken!

Maar bid ik dan niet goed? Vast wel! Juist als je elke dag bidt, is het goed om je praktijk tegen het licht te houden. En je gebedsleven te verrijken.

Eerst gebedsles voor we gaan bidden. Dat is de bedoeling van de preek vanavond. Gebedsles uit het Woord van God. Gebedsles uit de gevangenis.

** bidden als way-of-life

Gebedsles uit de gevangenis. Waar Paulus en Silas in gegooid zijn. Je kunt geen groter contrast bedenken. Met gescheurde kleren. Bloedend uit de wonden van de stokslagen. Geboeid in ketenen. De voeten vastgezet in het blok. Maar toch biddend. Want bidden is een manier van leven. In alle omstandigheden. Bidden gaat door, in voor- en tegenspoed.

Je kunt van andere christenen veel leren als het over bidden gaat. Zo vind ik het bijzonder dat straatarme Afrikaanse christenen met zoveel blijdschap en beweging God loven en prijzen. Zo vind ik het indrukwekkend hoe de 21 egyptische martelaren met de naam van Jezus op de lippen zijn gestorven. Zo raakt het mij om te lezen dat Arabische christenen voorbede doen voor ons, hun broeders en zusters in het rijke, maar zo onchristelijke westen. Zo vind ik het ontroerend om te horen van een Amerikaanse miljonair die elke avond op de knieën gaat om zich voor God te verootmoedigen. Overal waar christenen zijn, wordt er gebeden. Bidden is een manier van leven. Die het leven verandert.

Deze bidders zitten gevangen, Paulus en Silas. In de onderste kerker gegooid. Maar met een grote geestelijke vrijheid zoals blijkt in hun nachtelijk gebed. Ze zijn er terecht gekomen, omdat ze een jonge slavin hadden bevrijd van een boze geest. Daarmee hadden ze een bron van inkomsten afgenomen van een aantal rijke mensen. Maar wat veel ernstiger was: daarmee waren ze ingegaan tegen het Romeinse recht. De verhoudingen waren aangetast: dit was revolutie in de stad, gepleegd door twee joden. Op gezag van de twee magistraten van Filippi, de burgermeesters, worden Paulus en Silas opgepakt, geslagen, mishandeld en in de gevangenis gegooid. Maar ook geboeide handen kunnen gevouwen worden.

Er speelt dus veel meer in deze geschiedenis dan de genezing van een ziek slavinnetje. Hier is een confrontatie tussen het evangelie van Jezus Christus en het Romeinse gezag. Een conflict wie er werkelijk de Heer is. Paulus en Silas worden daar de dupe van. Maar hoe mooi om te zien, dat hun verbondenheid met de Heer daardoor niet beschadigd raakt. Ze stoppen niet met bidden, ondanks de pijn, ondanks de duisternis, ondanks de gevangenschap, ondanks het slechte vooruitzicht. Bidden is daarvan niet afhankelijk. Daarom is bidden daarop ook niet gericht. Bidden gaat door, in voor- en tegenspoed. Bidden is een manier van leven.

** het begint in het genieten van Gods gezelschap

Bidden begint niet bij onze verlangens en wensen. Bidden begint in het genieten van Gods nabijheid. Bidden heeft te maken met je relatie tot je Vader, tot je Heiland Jezus Christus en tot je gids, de Heilige Geest.

'Hé Paulus, hoe voel je je?' 'Mijn lichaam doet veel pijn, maar mijn geest is blij. Hoe is het met jou?' 'Ik kom nu net weer een beetje bij. Volgens mij ben ik een poosje weg geweest. Maar ik voel mij net als jou. Blij met Jezus. De Heer is dichtbij.' 'Silas, zullen we gewoon doen, wat we anders ook doen? Bidden en zingen?' 'Ja, dat lijkt me fijn. Laten we genieten van Gods aanwezigheid.'

Wat begon als een intiem, persoonlijk moment, krijgt een bijzonder publiek. De medegevangenen – ruige criminelen, vrijgevochten slaven, opgepakte moordenaars – ze worden stil. Ze luisteren. Paulus en Silas geven geen optreden, maar zoeken de nabijheid van de

Heer. Ze klagen niet over hun pijn, mopperen niet over het onrecht, smeken niet om bevrijding, vragen niet om kracht. Ze zingen lofliederen. Ze genieten van Gods gezelschap.

Bidden is in de eerste plaats niet om iets te krijgen. Bidden is in de eerste plaats om bij de Heer te zijn. Natuurlijk is God altijd dichtbij. Waar je ook bent. En wat je ook doet. En toch heeft bidden ook meerwaarde. En is het belangrijk om daar tijd en ruimte voor te maken. In het bidden richt je je hart op de Heer. Je oefent je om te leven in zijn nabijheid. Door te bidden wordt de nabijheid van God ervaarbaar. Zonder dat er in de omstandigheden meteen iets verandert, komt je leven toch in nieuw licht te staan.

Genieten van de nabijheid van God. Je bent blij met de aanwezigheid van de Vader, de Schepper van hemel en aarde, tegen wiens wil je niets overkomt en van wiens liefde niets of niemand je scheiden kan. Je ontspant in de aanwezigheid van de Zoon, je Heer en Heiland Jezus Christus, die het leven kent en die alles voor je heeft overgehad, zodat je leven geborgen is tot in eeuwigheid. Je laat je vullen door de aanwezigheid van de Heilige Geest, die je kracht, wijsheid, liefde en geduld geeft. Bidden begint niet bij onze verlangens en wensen. Bidden begint in het genieten van Gods nabijheid.

** en het buigt je leven naar Christus toe

Bidden is dicht bij God komen. Dat zet je leven in een nieuw licht. Misschien verandert er concreet niets. Maar toch buigt het je leven en je leefwereld naar Christus toe.

In Filippi verandert er wel veel. Eigenlijk verandert alles. Er staat niet met zoveel woorden, dat dit de reactie is op het bidden van Paulus en Silas. Maar je kunt het verband niet ontkennen. Eerst de aarbeving. Met een forse kracht op de schaal van Richter. Alle deuren sprongen open en bij iedereen schoten de boeien los. Want de Heer is de Gezalfde, 'die gevangenen vrijheid schenkt', staat in de profeten. Dan is er het respect van de medegevangenen, die niet van de gelegenheid gebruik maken om te ontsnappen, maar kennelijk bij Paulus gebleven zijn. Vervolgens is er de bescherming voor de gevangenebewaarder, die door Paulus ervoor bewaard wordt om een einde aan zijn eigen leven te maken. Diezelfde gevangenebewaarder, die Paulus en Silas met plezier in de diepste kerker heeft gegooid. Hun bidden gaat vergezeld met werken: christelijke liefde en vergevingsgezindheid. Er is betrokkenheid en overgave. Er ontstaat respect en vrijheid.

Met die gevangenebewaarder gaat het verhaal nog verder. Hij buigt voor Paulus en vraagt naar de redding. Kennelijk heeft hij gehoord wat het slavinnetje over Paulus en Silas heeft geroepen: 'Deze mannen verkondigen u hoe u gered kunt worden!' Hij leert Jezus Christus kennen en erkent hem als de hoogste Heer. Hij laat zijn nieuwe geloof zien in de verzorging van de wonden van de beide apostelen en wordt met zijn gezin gedoopt. En nog is het verhaal niet afgelopen. Want de geschiedenis in Filippi loopt erop uit, dat de magistraten hun excuus maken en de beide evangeliepredikers met eerbetoen uitgeleide doen uit de stad. De confrontatie tussen het evangelie en het Romeinse gezag loopt uit op een overwinning voor Jezus Christus, de Heer!

Waar Paulus en Silas de nabijheid van de Heer zochten, worden hun leven en leefwereld naar Christus toegebogen. Bij hen wordt het prachtig zichtbaar. Zo gaat het niet altijd. Waar Paulus en Silas hier bevrijd worden, krijgen later Jakobus en Stefanus wel de martelaarsdood. Waar de hoop van Christus hier wel vragen en respect oproepen, daar ver-

sterkt het in andere situaties de haat en het geweld. De uitkomst van het bidden staat niet bij voorbaat vast. Zoek net als Paulus en Silas de nabijheid van de Heer in jouw omstandigheden. Dan bidden je leven naar Christus toe. Jouw leven en jouw omgaan met anderen, jouw houding in de wereld, jouw manier van werken, jouw stijl van leven, jouw reactie op gebeurtenissen. Met alle effecten die dat op een ander heeft. Bidden buigt je leefwereld naar Christus toe. De nabijheid van de Heer wordt zichtbaar.

** zo wordt het bidden meegenomen in Gods plan

Er zijn kleine lijntjes: twee biddende christenen die in de gevangenis zitten. Er zijn grotere lijntjes: God die zijn kinderen vrede en vertrouwen geeft in alle omstandigheden. Er zijn nog grotere lijntjes: het gezag van de Heer dat sterker is dan het Romeinse recht, de Romeinse zeden en het Romeins gezag. En er is een heel grote lijn: Gods plan voor de redding gaat door. In Filippi wordt weer een grens doorbroken. Het bidden van deze dienaren heeft een plek in het heilsplan van God.

Filippi is de eerste stad in Europa waar Paulus het evangelie brengt. Hij was helemaal niet van plan om daarheen te gaan. Maar Gods Geest stuurde hem erheen, zo vertelt Paulus ons. Zo komt hij in Filippi. Maar de stad zit er niet op te wachten. Geloof ontstaat niet zomaar. Eerst is er het verzet en de afwijzing. Later is er de doorbaak en de eerste christelijke gemeente in Europa. In dat doorgaande werk van God krijgt het bidden van Paulus en Silas een plaats.

Hebben ze dat beseft? Hoe hun nachtelijk gebed in de gevangenis ingeschakeld is in Gods plan. Ik vermoed van niet. Maar de Bijbel maakt het ons wel duidelijk. Met alle verschil in tijd, plaats en cultuur, trek ik toch deze conclusie: ons bidden heeft een plaats in Gods werk. Het Koninkrijk komt erdoor dichterbij.

Besef jij wat er gebeurt als je bidt? Als je geniet van de aanwezigheid van God? Als je bij de Vader schuilt, je verbondenheid met Jezus Christus beleeft, de ruimte van Gods Geest zoekt? Ik besef het niet. Ik weet het ook niet. En eigenlijk gaat het mij daar ook niet om. Wat God doet met ons bidden, dat is aan Hem. Dat Hij het een plaats geeft in zijn heilsplan, daar is de Bijbel duidelijk in. In Filippi schudt het bidden van Paulus en Silas veel gesloten deuren open. In andere verhalen heeft het andere gevolgen. Ik kan alleen maar met verwondering en eerbied de conclusie trekken: ons bidden krijgt een plaats in Gods werk. Niet door ons gestuurd of georganiseerd. Maar in Gods genade komt het Koninkrijk door het bidden dichterbij.

** altijd dichtbij

Eerst gebedsles voor we gaan bidden. Daarom eerst deze preek. Gebedsles uit de gevangenis. Wat levert het ons op? Dat bidden niet in de eerste plaats gericht is op onze wensen. Maar op het zoeken van Gods nabijheid. Daar begint het bidden: hoe je omstandigheden zijn, je bent niet alleen. Dat oefen je in het bidden. Dat besef je door te bidden.

Ook vandaag zitten christenen in de gevangenis. Soms gaan deuren voor hen open. Soms gaan deuren voor hen dicht. Maar altijd is de Heer dichtbij. De poorten naar het leven staan altijd open. In alle omstandigheden is bidden mogelijk.

Ook op een dag als vandaag. Biddag voor gewas en arbeid. We staan stil bij onze afhankelijkheid van Gods zorg. We vragen om goede omstandigheden voor het landbouwseizoen. We bidden om Gods zegen op onze arbeid. We verlangen naar een leven in gezondheid en vrede. Maar het eerste wat we doen als we bidden is: We zoeken de nabijheid van onze hemels Vader. We ontspannen in de liefde van de Zoon. En we oefenen het vertrouwen in Gods Geest. We komen dicht bij God. Omdat Hij altijd dichtbij is.

En in de ruimte van het gebed spreken we met de Heer. Of het nu een gevangenis is, een kerkzaal, eetkamertafel of een slaapkamer. We spreken met de Heer. Danken hem voor zijn genade. Vragen hem om vergeving voor onze zonden. Hij is altijd dichtbij. We spreken met de Heer over ons leven. Onze zorgen en onze zegeningen. Onze moeiten en onze verlangens. Hij is altijd dichtbij. We spreken met de Heer. Genieten van zijn nabijheid. Geven ons over aan zijn zorg. En veranderen naar het beeld van Christus. In liefde, trouw en dienstbaarheid. Hij is altijd dichtbij.

Amen.